

КОНДИТЕРСЬКІ БРЕНДИ ХІХ СТ.: ЖОРЖ БОРМАН

О.О. Коцюбанська

І.І. Тюрменко

Перші кондитерські підприємства на зразок фабрик на території Російської імперії виникли у ХІХ ст., у 1804 р. (імені Бабаєва), у 1840р. (ім. Марата), в 1855р. (нині Більшовик). На території України це були Одеська кондитерська фабрика (ім. Рози Люксембург) - 1820, Київська кондитерська фабрика (ім. Карла Маркса) -1874, Харківська кондитерська фабрика - 1896р. та Кременчуцька кондитерська фабрика - 1898р. Фабричне виробництво кондитерських виробів почало розвиватися у досить великих розмірах з другої половини ХІХ ст. у зв'язку з загальним розвитком капіталізму у Російській імперії, а також після виникнення і розвитку вітчизняного виробництва цукру та патоки - найважливішої сировини для кондитерського виробництва.

Засновником Харківської кондитерської фабрики по виробництву бісквітів і шоколаду був Григорій Миколаєвич Борман, купець ІІ гільдії, син петербурзького фармацевта Миколая Бормана, вихідця з України, одна з найяскравіших постатей в історії кондитерського виробництва, підтримувач високих стандартів світового рівня продукції. У 1862 році Григорій Миколаєвич Борман засновує у Санкт-Петербурзі на Невському проспекті фірму "Жорж Борман", стаючи згідно ієрархії тих часів купцем ІІ гільдії. У 1876 році фабрика "Жорж Борман" вдістала звання "Постачальник двору Його Імператорської Величності". 1878 шоколаду фабрики присуджена золота медаль всесвітньої виставки в Парижі. У 1896 році Г.Н. Борман отримує дозвіл на будівництво кондитерської фабрики в Харкові, землю під котру було придбано на вул. Кацарській, 24. Харківська фабрика розміщується у спеціально збудованому новому триповерховому будинку. На виробництві встановлюється унікальна для того часу техніка - парові котли, бігуни, вальці, вакуум апарати, розташований на першому поверсі великий холодильник - один з перших холодильників того часу, що застосовувався для промислових потреб. На підприємстві Г.Н. Бормана випускався широкий асортимент виробів, більше 200 найменувань цукерок, мармелад, пастила, вафлі, монпансьє та багато іншого.